

אויב בחדר

גרסא אחרונה: 08.02.04

מקום ההתרחשות: חדר טיפולים של פסכולוג.

הדמויות: אמיר - בחור ערבי, סטודנט לפסיכולוגיה.
יואש - פסיכולוג.

תמונה ראשונה:

אמיר: [לקהל] הבגד עושה את האדם ואני רציתי לעשות רושם טוב, הרושם הראשוני הוא מאוד חשוב, אז בדקתי מספר אפשרויות. עניבה, למשל, לא, זה נראה כאילו שאני מתאמץ מדי ובכלל חליפה זה... זה... זה מאוד מתאים לי... אבל הארץ שלנו וחליפה לא הולכים ביחד. תמיד חם, גם כשקר חם... לא תמיד מאשימים את מזג האוויר. מזג האוויר זה לא הסיבה האמיתית שאנשים מתלבשים פה כמו חורנים. במיוחד אנשים צעירים. אנחנו מזרח תיכון ולהראות טוב עם חליפה נחשב ל... למלוקק, מנוכר, מאיים. השארתי את מכנסי החליפה... אף אחד לא ישים לב... אבל זה נותן הרגשה טובה לתחושה האישית שלי. הגולף מחייב אותי לזקוף ראש והוא גורם לי להראות אציל. הוא גם משלים את הזקן וביחד; הצווארון עם הזקן יוצרים מיקוד לעיניים שלי ודרך העיניים אפשר לראות את האישיות, את האופי... את ה... את החוכמה. הג'קט האפור מוסיף גוון צבעוני לקשת הצבעים השחורים. שחור מרזה אותי ושחור זה נייטראלי וקלאסי. בחירה ממש אידיאלית. כל פרט. אני מרגיש כמו לפני פגישה ראשונה עם בחורה לא מוכרת. אפילו את הזקן סידרתי. והריח... התלבטתי בין איסי מיאקי לדולצ'ה גבאנה, מתחשק לי המתיקות של גבאנה, זה נותן לי טעם של עוגת גבינה עם אוכמניות. והשיער, השיער הקשה הזה רק ג'ל מצליח להשתלט עליו. יצאתי לפני הזמן, אני תמיד מוכן לפני הזמן, מחלה אצלי, מחלה מאיימת. מבט אחרון במראה, איזה בחור יפה. [לוקח תיק יד] אין טעם להקדים יותר מדי, אז יצאתי להסתובב ברחובות י-ם, להרוג ת'זמן, לפתע היה פיגוע במרכז העיר, ואני, אני חייב להגיע בזמן. איש ביטחון, עצר אותי, ביקש תעודה מזהה והיה די מופתע לגלות שאני ערבי. הראיתי לו תעודת סטודנט, ת.ז. תעודת יושר, נמנעתי מלהתעמת איתו, לא היום... חיכיתי בסבלנות. אחרי 17 דקות עיכוב, הוא שחרר אותי. המשכתי בדרכי, במהירות, על מנת להגיע לפגישה בזמן. והנה אני עומד פה ומחכה. חוצפה מזרח-תיכונית.

[הבחור הצעיר יושב בחדר וממתין. נכנס יואש הפסיכולוג]

יואש: מצטער על האיחור.

אמיר: חמש דקות.

יואש: שלוש.

אמיר: איחור זה איחור זה איחור. לא התחלה טובה אדוני הפסיכולוג.

יואש: אני מתנצל... העיר סתומה בגלל...

אמיר: הפיגוע. אני ד"ר, הלכתי לאט, לאט, כדי לא לעורר חשד, למרות זאת עכבו אותי למשך שבע

עשרה דקות. אף-אחד אחר לא עכבו, אותי כן. למרות העיכוב הגעתי בזמן.

יואש: אתה כועס? [שתיקה]. אתה ודאי אמיר חורי, הסטודנט לפסיכולוגיה... נעים מאוד. אני מתנצל

אמיר: אל תאחר אז לא תצטרך להתנצל.

יואש: צודק. התחלה רעה. את זה אל תלמד ממני.
 אמיר: אתה מודע לחשיבות של הפגישה הראשונה אדוני הד"ר?
 יואש: כמובן. היא מאוד משמעותית להמשך הטיפול.
 אמיר: ובכל זאת אחרת.
 יואש: קורה, רק שלוש דקות.
 אמיר: חמש.
 יואש: למה זה כל-כך חשוב לך?
 אמיר: אתה מזלזל בזמן שלי, אדוני הד"ר? בי?
 יואש: לא התכוונתי לאחר ובטח שלא לזלזל בזמן שלך. אף-פעם לא זלזלתי במטופלים שלי. היו מטופלים שזלזלו בי, בפגישה הראשונה. סיגריה. [מורה לו לכבות את הסיגרייה] אתה מקבל את ההתנצלות שלי?
 אמיר: כיבית את הפלא-פון אדוני הד"ר?
 יואש: אם לא היו מתנפלים עלי... [מוציא פלא-פון ומכבה אותו בהפגנתיות].
 אמיר: המחברת אכלה לי את הכלב אדוני הד"ר.
 יואש: מה?
 אמיר: אתה מוכן? נתחיל כשתהיה מוכן. כבר שבע דקות איחור. ההתנצלות מתקבלת.
 יואש: כן, אני מאחר. משאיר את הפלאפון פתוח. תוקף כשתוקפים אותי. אני לא מושלם. אבל, יש לי יכולת הבחנה טובה. נעים מאוד יואש.
 אמיר: לא מושלם? מעורער, כמו כל הפסיכולוגים.
 יואש: ואתה רוצה להיות שייך לקבוצה של המעורערים?
 אמיר: לא.
 יואש: אז איך תהיה פסיכולוג?
 אמיר: אני אהיה שונה.
 יואש: ואני כמו כולם. עכשיו, אתה מוכן להיות מטופל אצל אדם מעורער, כמוני?
 אמיר: אני חושב על העתיד, הבנתי שניסיון טיפולי מגדיל את הסיכויים שלי להתקבל למסלול של פסיכולוגיה קלינית. גם ככה אין לי שום קשרים ואבא שלי לא פסיכולוג ידוע.
 יואש: אמיר, אמיר חורי, נכון? איך בכל-זאת הגעת אלי?
 אמיר: עשית לי רושם טוב בהרצאת המומחה שהעברת לנו באוניברסיטה. אפילו שאלתי שתי שאלות.
 יואש: על מה דברתי?
 אמיר: יחסי אמון בין מטפל למטופל.
 יואש: כן. אמון חייב להיווצר מרגע הכניסה לחדר של המטופל. אתה יודע על מה הוא מבוסס?
 אמיר: עמידה בזמנים. מראה חיצוני, מחוות גופניות, שם.
 יואש: לא, לא, אתה לא בכיוון. אינטואיציה... כמו בין בני זוג, אינטואיציה.
 אמיר: נולדתי כמאל, הבנתי כבר בגיל 14 שאני לא אזכה לאמון עם השם הזה, אז שיניתי את

השם שלי לאמיר. שם, ד"ר. אני לא בכיוון?

יואש: מתי שינית את השם?

אמיר: באוניברסיטה כולם התאספו בקפיטריה ומישהו שאל אותי איך קוראים לי, ו...פתאום נפלט שם אחר. אמיר.

יואש: למה שינית את השם?

[שתיקה]

יואש: אמיר למה שינית את השם שלך?

אמיר: אתה לא עד כדי כך תמים, נכון ד"ר?

יואש: ובתעודת זהות אתה....

אמיר: בתעודת הזהות הכחולה אני כמאל. אני נראה לך כמאל?

יואש: איך כמאל צריך להראות?

אמיר: מראה מזרחי, שחור, לא מגולח, מוזנח, מסריח.

יואש: ואתה כזה?

אמיר: שאלתי, מה אתה רואה?

יואש: ואני שואל, מה אתה רואה?

אמיר: לא ד"ר. אנחנו לא במבחן ואתה לא המורה שלי.

יואש: אני לא המורה שלך, אני המטפל שלך ואני בשלב הרושם הראשוני, האינטואיטיבי ו... כמעט תמיד מדויק.

אמיר: שלב הרושם הראשוני ד"ר, דעה לא מחייבת ד"ר, זה מה שמעניין אותי לשמוע. התרשמות

ראשונית. מה אתה רואה? כמאל או אלון, מוסטפה או יניב? אולי בכלל יאנג-צ'י?

יואש: ראיתי ערבים יותר בהירים ממך וראיתי אשכנזים יותר כהים ממך.

אמיר: אתה מתחמק.

יואש: אתה מדיף בושם. זקן מסודר, שיער מרוח בג'ל, משקפיים אופנתיים, אתה נראה כמו עורך דין מלוקק משכונת צמרת.

אמיר: יהודי?

יואש: יהודי.

אמיר: ערבי לא יכול להיות עורך דין מלוקק?

יואש: כל בן-אדם יכול להיות עורך-דין מלוקק. לא חשבתי שזו מחמאה.

אמיר: בשבילי זו מחמאה ד"ר.

יואש: התחלה לא טובה. בוא, כנס שוב, בלי סיגרייה, אני פה, בזמן, מחכה לך, בבקשה.

אמיר: חשבתי שהתחלנו.

יואש: נתחיל שוב, איך קוראים לך?

אמיר: ואתה חושב שהמשחק הזה יבטל את הרושם הראשוני?

יואש: איך אמרת קוראים לך?

אמיר: אמיר

יואש: אמיר, אמיר חורי, נכון? יש לך שם נוסף?

אמיר: לא.

יואש: אמיר, חשוב מאוד שלא תסתיר ממני מידע בטיפול, לא כדאי שתחבל באנליזה של עצמך, זה נוגד כל הגיון.

אמיר: זה השם שלי, למה אתה חושב....

יואש: אמיר, למה הגעת אלי?

אמיר: אני רוצה להיות פסיכולוג, ד"ר. אני שמעתי הרצאה שלך על יחסי אמון בין מטפל למטופל, אפילו שאלתי שתי שאלות, אתה לא זוכר?

יואש: מה שאלת?

אמיר: מה הדעות הפוליטיות שלך?

יואש: מה ענית?

אמיר: לא התייחסת. עברת לשאלה הבאה. אז מה הדעות הפוליטיות שלך ד"ר?

יואש: אמיר, האם באת לכאן כדי לשמוע הרצאה על הדעות הפוליטיות שלי?

אמיר: אולי אתה בכלל חוקר של השב"כ. אתה חוקר של השב"כ? לא הייתי רוצה לגלות שהשיחות בינינו מוקלטות ומגיעות לשירותי הביטחון.

יואש: אם זה מה שאתה חושב אתה יכול ללכת עכשיו....

אמיר: למה אתה נעלב ד"ר? יותר פשוט שתענה תשובות כנות. האם השיחות שלנו מוקלטות?
יואש: לא.

אמיר: האם אתה שייך לשירותי הביטחון?

יואש: אני לא שייך לשירותי הביטחון.

אמיר: אז אני יכול לספר לך כל דבר בלי לדאוג שאתה מקליט אותי או שאתה מעביר את השיחות שלנו לשירותי הביטחון.

יואש: יש לך מה להסתיר משירותי הביטחון, אמיר?

אמיר: אולי.

יואש: אם תספר לי אמיר, שאתה מתכוון לבצע פיגוע, או שאתה מעורב בדרך כלשהי בפעילות מהסוג הזה אז אני אעשה הכל כדי לעצור בעדך. כן אני אעביר את המידע הלאה.

אמיר: יפה, תשובה פשוטה. אתה רואה זה לא כל-כך קשה. ובכל זאת איך היית מגדיר את הדעות הפוליטיות שלך, באיזה צד של המפה?

יואש: זה לא רלוונטי.

אמיר: למי אתה מצביע בבחירות?

יואש: כנס ושב על הספה... אני לא ממשיך עד שאתה.... אפשר לשתוק.

אמיר: על הספה?

יואש: הטיפול מתחיל על הספה.

אמיר: זהו, התרשמת?

יואש: התרשמות ראשונית וחלקית בלבד.

אמיר: מהי ד"ר?

יואש: זה יהיה מאוד לא אחראי מצידוי לזרוק הצהרות, אני לא מכיר אותך מספיק טוב. אתה מוכן לגשת לספה?

אמיר: ד"ר למדתי שרוב המטפלים לא משתמשים באמצעי הזה, זה מיושן, אני על הספה אתה מאחוריי...

יואש: בפסיכואנליזה עדיין משתמשים....

אמיר: בדקתי, רוב המטפלים לא....

יואש: אני כן!

אמיר: עם כולם?

יואש: בהתאם לצורך.... אנחנו לא נמשיך בטיפול עד ש... ש...

אמיר: העיניים שלי הם גלאי למחוות מזויפות.

יואש: לשוחח על המצב אנחנו יכולים בבית-קפה.

אמיר: בבית קפה מתפוצצים.

יואש: לטיפול יש כללים...

אמיר: ואתה לא חורג מהכללים ד"ר?

יואש: כדי שהטיפול יצליח...

אמיר: גם הנאצים לא חרגו מהכללים ד"ר.

יואש: אמיר, אתה כל הזמן מנסה לפגוע בי....

אמיר: למה אתה לוקח את זה אישי ד"ר.

יואש: אולי ננסה לבחון את מה שהיה בינינו עד עכשיו?

אמיר: רעיון מצויין. מה היה בינינו ד"ר?

יואש: אני שואל אותך, מה היה בינינו.

אמיר: אבל אני משלם לך, אז בבקשה, מה היה בינינו?

יואש: טוב, בשביל התחלה, אני חושב שאתה כל הזמן עסוק בלבחון את הגבולות

אמיר: בראבו ד"ר.

יואש: נכנסת לפה עם סיגרייה.

אמיר: אתה אחרת.

יואש: אז אחרתי, אני אפצה אותך...

אמיר: אז נכנסתי לפה אם סיגרייה. אני מאוד לא אוהב שמאחרים.

יואש: אני אחזיר לך את הזמן שלך. אחר-כך אתה מתעקש שאני אגלה לך מה הן הדיעות הפוליטיות שלי?

אמיר: אמון זה דבר חשוב ד"ר. אם הצבעת לימין הקיצוני זה אומר שאתה רוצה לזרוק אותי לים ואני לא נוהג לתת אמון במי ש... זה פשוט לא?

יואש: אמיר אין לי בעיה עם הכעס שלך...

אמיר: אני לא כועס על אף-אחד, ד"ר. שמתני לב שאתה נוטה להתחמק מתשובות. למה את חושב שאני כועס?

יואש: אני חשתי בהמון כעס.

אמיר: ולדעתי יש לך אבחנות לא אחראיות.

יואש: אז מה הרגשת?

אמיר: אתה תגיד לי.

יואש: אני עוד לא יודע.

אמיר: למה את עושה את עצמך?

יואש: אני לא עושה את עצמי. אתה כל הזמן מנסה לבחון את סף הסבלנות שלי.

אמיר: אבחנה יפה. זה כל-כך פשוט.

יואש: זה בכלל ללא פשוט.

אמיר: אז מה עושים?

יואש: אני לא יודע. אתה תגיד לי מה עושים? [שתיקה] אמיר, אתה מוכן לשכב עלה הספה?

אמיר: אתה פשוט שתלטן בצורה אובסיבית.

תמונה שנייה:

יואש: בבקשה.

אמיר: רק דקה אחר.

יואש: אולי השעון שלך לא מכוון.

אמיר: אני דואג לכוון אותו כל בוקר לפי החדשות.

יואש: טוב, הנה סגרתי את הפלא-פון.

אמיר: יפה, מתקדמים. ד"ר רציתי לדבר אתך על נושא התשלום.

יואש: 400 שקל לשעה, בסוף הטיפול...

אמיר: אני יודע ד"ר, אימא שלי רשמה צ'ק על השם שלך. רק חשבתי... בתור סטודנט מצטיין

לפסיכולוגיה, יש לי אפשרות להיות מטופל חינם..

יואש: יש לך בעיות כלכליות אמיר?

אמיר: לא, זה לא העניין, להורים שלי יש חנות רהיטים מצליחה, אבל במזכירות של החוג יש רשימה

של מטפלים שמתנדבים לטפל בסטודנטים לפסיכולוגיה.

יואש: אני רשום ברשימת המתנדבים?

אמיר: לא, אבל אני מצטיין דיקאן, ד"ר. אפילו קיבלתי מלגת הצטיינות.

יואש: אתה בהחלט יכול ללכת למי שהם מפנים אותך.

אמיר: אין שם אף פסיכואנליטיקאן.

יואש: אני לא מאמין בטיפול חינם.

אמיר: למה?

יואש: כשאתה משלם אתה מתחייב.

אמיר: כשאני משלם אני בעיקר מעשיר את חשבון הבנק שלך, לא ד"ר.

יואש: גם זה נכון, אבל העיקר, בעיני היא ההתחייבות.

אמיר: המילה שלי היא ההתחייבות שלי.

יואש: מחקרים מוכיחים שתשלום הוא התחייבות בסיסית...

אמיר: תראה ד"ר, שנינו יודעים למה אני כאן.

יואש: אני עוד לא יודע. ושים לב אתה לא נותן לי לסיים משפטים.

אמיר: אני תוקפן, אני חשדן, אני לבד בעולם, והכל בגללך.

יואש: בגללי?

אמיר: כן, ההתנהגות שלי ד"ר, נוצרה בגלל היחס של היהודים אלי.

יואש: למה אתה פונה אלי בלשון רבים?

אמיר: אני מאוד הייתי רוצה שתכירו בסבל שאתם גורמים לי, תכו על חטא, תקחו אחריות אישית.

יואש: אם אתה באמת חושב שנגרם לך סבל ואתה יכול להוכיח את זה, תגיש תביעת פיצויים לרשויות.

אמיר, אתה חייב לעשות הפרדה בין אפליה חברתית ליחסים אישיים. יש לי עמית מחקר גרמני

אמיר: ואם היית יודע שהוא היה נאצי גאה?

יואש: אני חושב על זה לפני הפגישה איתו, במהלך הפגישה איתו ואחרי הפגישה איתו, ואני כותב על זה מאמר והוא כותב מאמר תגובה.

אמיר: ואתה מבטל את האותנטיות של הרגש, ד"ר?

יואש: כן, אני מנתב אותו למקומות אחרים, רציונליים.

אמיר: בוא נחשוב רציונלי. משוואה מתמטית. הגרמנים משלמים ליהודים שילומים, כי הם סבלו, נכון?

יואש: למה אתה מכוון?

אמיר: כימתתם סבל בכסף, ועכשיו התור שלי לכמת סבל בכסף.

יואש: אז אתה רוצה שאני אשלם לך פיצויים.

אמיר: לא פיצויים ד"ר. יותר פשוט, רק עזרה. טיפול חינוך.

יואש: אני רופא פרטי בעל מוניטין אמיר. יש לי עקרונות טיפוליים שאני לא עובר עליהם.

אמיר: אתם היהודים מסובבים כל דבר....

יואש: אני מבין, אני, יואש, הפסיכולוג, המרצה המזדמן, היהודי, ועוד מי? כל אלה נמצאים פה בחדר, והם כולם נגדך. אולי כדאי בשבילך שתפנה למטפל ערבי.

אמיר: היחיד שהיה עזב ללונדון.

יואש: או מטפלת. אולי אישה יכולה להבין טוב יותר את הסבל שלך.

אמיר: למה שאישה תבין טוב יותר...

יואש: נשים הן בעלות אינטליגנציה רגשית גבוהה יותר.

אמיר: שטויות. זה מיושן.

יואש: ונכון. זה הוכח סטטיסטית. אישה היא....

אמיר: אישה, [מבטא את המילה בדיקציה מוגזמת] אישה אתה שם לב שהמילה הזאת גורמת לך לפתוח פה גדול, כאילו אתה עומד לבלוע... אישה. מרה, [מבטא את המילה בדיקציה מוגזמת] מרה, אותו דבר בערבית, פה גדול. מרה. Dona איטלקית, פה גדול. Frau, גרמנית. Woman, אנגלית, woman, לא פלא שהנשים האנגליות הן חמוצות. La Fame, Woman, La Fame, נשמע כמו Fame אך פרייז], פרייז], בצרפתית הכל יותר רך, שמת לב ד"ר La Fame נשמע כמו צמר גפן. אולי, ד"ר תשלח אותי למטפלת צרפתייה ואני אשב ורק אקשיב למנגינה של השפה ואני ארגע כאילו שאני מקשיב למוסיקה קלאסית. אפילו המגע בצרפתית יותר רך.

Ne me quitte pas, Ne me quitte pas, Ne me quitte pas,

אני רוצה להיות מטופל אצלך. קח את הכסף ד"ר. ידעתי שזאת תהיה התשובה שלך. הכל מוכן. צ'ק על השם שלך. אני רק מקווה שאתה שווה את הכסף שאני משלם לך. בוא לא נבזבז יותר זמן על החמדנות שלך.

יואש: אני שמח שהגענו להבנה בנושא הזה. פעם הבאה התשלום יגבה בסוף הטיפול, ברור.

אמיר: אתה גם יכול לתרום אותו למפעל הציוני היקר שלך.
 יואש: אני בהחלט מתכוון לתרום אותו... לאשתי. אמיר, תשלום שווה מחויבות, שווה מסגרת. כדי לעזור לך עלינו לקבוע כללים ברורים...

אמיר: למה אתה חושב שאתה יכול לעזור לי ד"ר?
 יואש: אתה באת אלי. אתה חושב שאני יכול לעזור לך.
 אמיר: אני באתי רק בגלל המשך הלימודים שלי.
 יואש: יש לך את האפשרות לבחור ללכת, אפילו ברגע זה.
 אמיר: כבר שילמתי לך על המפגש הזה ויש לנו עוד כמה דקות אז בבקשה, בוא ננצל אותם.
 יואש: איך אתה רוצה לנצל אותם? אתה רוצה להמשיך ולהתקיף אותי או שיש לך רעיון אחר.
 אמיר: אולי תגלה לי מה אתה נותן לי בתמורה לכסף ששילמתי לך?
 יואש: אני בסך הכל אנסה ללמד אותך לעזור לעצמך.
 אמיר: וחשת פעם אפליה ד"ר?
 יואש: גם לא נאנסתי ואני מטפל בנשים שעברו חוויות מיניות קשות.
 אמיר: אני אוהב את ההשוואה ד"ר. האפליה כאונס.
 יואש: אני לא צריך לחוות כל דבר...
 אמיר: אנחנו יושבים במשרד המטופח שלך...
 יואש: חדר טיפולים
 אמיר: ומדברים את השפה שלך.
 יואש: אתה רוצה לדבר ערבית?
 אמיר: אני בהחלט רוצה שתפסיק לאנוס אותי עם העברית שלך. בתעארף תחכי עראביכ?
 יואש: מה?
 אמיר: בתעארף תחכי עראביכ?
 יואש: לא.
 אמיר: אז בשביל מה אתה שואל? להראות כמה אתה יפה נפש, אני יקשקש פה בשפה שלי ואתה תשב ותקשיב בלי להבין כלום....
 יואש: חשבתי שאנחנו מתכוונים לטפל באמיר. דרך שפת האם שלו כמאל יתחיל...
 אמיר: אמיר
 יואש: כמאל
 אמיר: אמיר.
 אמיר: כמאל יתחיל לדבר על נושאים אישיים ויפסיק להאשים את המצב, והסביבה... ואתי.
 אמיר: אמיר הוא תוצר של אפליה חברתית, תכניס את זה עמוק, עמוק למח היהודי שלך.
 יואש: אני חושש שהמח היהודי שלי לא כל-כך אוהב שקוראים לו ככה. [ניגש לשולחן הכתיבה שלו ומכין הפנייה למטפל אחר] אני מפנה אותך למטפל אחר, הגרמני שסיפרתי לך עליו, הוא מתנדב

אמיר: איך הוא יכול לטפל בי? מה הוא מבין על החיים בארץ הזאת?
יואש: הוא חי פה מספיק שנים. אמיר, הוא מטפל מקצועי. היית שואל את השאלה הזאת אם הייתי מפנה אותך למנתח לב?
אמיר: הקשר בין המקרבן לקורבן הרבה יותר קרוב משנדמה. לא, ד"ר?
יואש: אף פעם לא שמעתי את המילה הזאת, מקרבן....
אמיר: אתה ואני ד"ר, הגרמני ואתה.
יואש: אתה מזלזל באינטליגנציה שלי. אמיר, אתה חייב להפסיק לחפש אשמים.
אמיר: אתה מצווה עלי?
יואש: רק אתה יכול לעזור לעצמך.
אמיר: כבר אתה מתחמק מאחריות.
יואש: כן. באחריות מלאה אני מטיל את כל האחריות עליך. [מגיש לו את ההפנייה]
אמיר: ואתה?
יואש: אני זה לא העניין.
אמיר: אתה זה בדיוק העניין. לחשוב שאתה מטפל באנשים כשאתה כל-כך מתוסבך עם עצמך, ספר לי ד"ר איזו חווית אובדן חווית בילדותך? [קורע את ההפנייה].
יואש: זה באמת מעניין אותך, אמיר?
אמיר: כן.
יואש: למה?
[אמרי יוצא].

יואש: פעם ראשונה לאחר זמן רב, פעם ראשונה בכל תקופתי כמטפל מקצועי ומנוסה שבאמת חשבתי שאני לא מטפל כל-כך טוב. אמיר הוא המטופל היחיד שערער כל סמכות טיפולית, הוא לא באמת שכב על הספה, ובמקום לרדת לעומק בעייתו ולעזור לו לפתור אותה, מצאתי את עצמי, כמו מטפל חסר ניסיון, נגרר נגד רצוני לעימות עם אמיר. הכעס שלו היה דורסני מאיים. הכעס שלו מצא אצלי פרצה בגדר וחדר פנימה. בדרך כלל אני לא נוטה לפחדים ולמחשבות רדיפה, ובכל זאת מצאתי את עצמי נזכר בתקופת שירותי בלבנון, גל של קור תוקף את גבי, האויב מתבונן בי. הוא מביט בי בשנאה ובסבלנות, שותה בצמא כל תנועה מתנועותיי, מחכה בשקט להזדמנות שלו, האש תיפתח מאחור, הסכין תינעץ בגב. יצאתי בזהירות מפתח הבניין שבו שכנ המשרד שלי, שולח מבט חטוף לימין ולשמאל, מצפה לראות צל כבד עט עלי בדממה, דימיתי אותו בדמיוני ותרתי בעיני אחר נקודות תורפה בגופו וניסיתי לתאר כיצד יוכרע מאבק פיזי בינינו. הוא מוצק וכבד וזועם, והוא צעיר ממני בשלושה עשורים. הוא הבחין בפחד שלי וניצל אותו. ייתכן שכאן בישראל המסוכסכת הניסיון שלי לטפל בו, נועד לכישלון מראש ואני שותף מלא לכישלון הזה, איך יכולתי לחשוב שאני יכול לעזור לו.

תמונה שלישית:

[אמיר נכנס עם צעצוע אותו הוא מניח על הרצפה]

יואש: הקדמת בדקה.

אמיר: אני אחכה דקה.

יואש: לא, אפשר להתחיל. אני מוכן.

אמיר: דקה לפני זה בדיוק כמו דקה אחרי. עוד 30 שניות.

יואש: עוד 30 שניות. נחכה.

[מחכים 30 שניות]

יואש: אמיר מה הציפיות שלך מהטיפול? הגיע הזמן שננסה להגדיר אותך?

אמיר: יש לי מספר בעיות חברתיות.

יואש: כמו...?

אמיר: אם היית מטפל טוב ד"ר, היית כבר מבין לבד...

יואש: אתה שוב מנסה להוכיח לי כמה אני מטפל גרוע.

אמיר: אתה מטפל גרוע.

יואש: אולי, למה אתה כאן? אני לא מתכוון לנחש מה הבעיות שלך. המטופל צריך לרצות לעבור

שינוי. אתה יודע את זה, לומדים את זה בכל קורס מבוא, ההגעה לטיפול הוא התחלת השינוי, זה

נכון אבל זה לא מספיק, גם דרך התנהגות המטופל בטיפול קובע את מידת הרצון שלו לעבור

שינוי. אני לא יכול להכריח אותך. אתה רוצה לעבור שינוי?

אמיר: איזה שינוי? אתה רוצה להפוך אותי ליהודי טוב, ד"ר?

יואש: אמיר, אני מציע לך לקנות שק חבטות ולהכות בו, כל יום חצי שעה לפחות. יעלה לך פחות. אני

שואל אותך בפעם האחרונה, למה אתה כאן?

אמיר: כמה פעמים צריך להגיד לך ד"ר, הלימודים שלי...

יואש: אין סיבות אישיות.

אמיר: אה, כן, יש. משעמם לי בחיים, במקרה עברתי, ראיתי אור דולק. נכנסתי.

יואש: אני שמח. באמת אין לי מה לעשות בשעה הקרובה. אתה רוצה לשחק שש-בש?

אמיר: אני מעדיף שח ד"ר.

יואש: אמיר, למה אתה כאן?

אמיר: שאלה מצוינת. מעניין שאף אחד עוד לא שאל אותי את השאלה הזאת.

יואש: הקדשת לה מחשבה.

אמיר: כל יום ד"ר.

יואש: ומה התשובה אמיר? [שתיקה] יש לי זמן.

אמיר: סמן בעיגול את התשובה הנכונה. ד"ר. א. אני רוצה שיפסיקו לברוח ממני.

יואש: מי?

אמיר: הבחורות, כולן. ב. אני לא אוהב ולא אוהבים אותי, רק אני אוהב את עצמי. ג. אני תמיד מרגיש בחוץ, תמיד. עומד בחוץ ומביט פנימה. כן, בכל מקום אני זר, באוניברסיטה, במעונות. ד. כל התשובות נכונות.

יואש: ובבית?

אמיר: המעונות זה הבית שלי.

יואש: ואצל ההורים שלך, כשאתה מגיע לשם, איפה הם גרים?

אמיר: בנצרת.

יואש: גם אצלם אתה מרגיש זר?

אמיר: אפילו אצלם. אתה יכול לשאול שאלות ד"ר, אני מבטיח לענות בכנות בבקשה.

יואש: איך זה בא לידי ביטוי, הזרות בבית הורריך?

אמיר: אף פעם לא הרגשתי שאוהבים אותי באמת.

יואש: אף פעם?

אמיר: יש אישה אחת, שרה מבוגרת, מעל גיל שמונים. היא מסתובבת ליד המעונות עם עגלת קניות. יום אחד, שש בבוקר היא נפלה. ניגשתי אליה, ביקשתי לעזור. הרמתי את העגלה והיא מנסה לקום ונאחזת בעגלה כאילו..... לא קרה לה כלום למרות הגיל. ליוויתי אותה לבית שלה. היא בקשה ממני לשים לה טיפות לעיניים, היא לא רואה טוב. ממני. אז שמתתי לה טיפות. היא כל הזמן חזרה על אותו משפט. היטלר הרג לי את כל המשפחה!.... השארתי לה את המס' טלפון שלי במקום בולט במקרה והיא צריכה עזרה. למחרת בערב היא מתקשרת אלי ומבקשת ממני לבוא ולשים לה טיפות, וכשהגעתי, היא לא זכרה אותי. כל יום היא מגלה אותי מחדש. שמתתי לב ד"ר שהיא לא יוצאת מהבית בלי העגלה, לא משנה לאן, והעגלה ריקה. לעיתים רחוקות מאוד כשאני מטייל איתה ברחוב היא מסכימה לוותר על העגלה. זה רק כשאני מושיט לה יד והיא אוחזת בה.

יואש: מה אתה חש דרך המגע שלה?

אמיר: את הצורך שלה בי.

יואש: ולמי אתה חש צורך כזה?

אמיר: לאף אחד.

יואש: המשפחה שלך, אבא שלך?

אמיר: כל היום בחנות.

יואש: אחים, אחיות?

אמיר: אחות אחת.

יואש: איך קוראים לה?

אמיר: אמל.
יואש: בת כמה היא?
אמיר: 17 משהו.
יואש: מה היחסים ביניכם?
אמיר: כמו השכנה ממול, בקושי נפגשים.
יואש: ואימא שלך?
אמיר: מה היחסים בינך ובין אימא שלך ד"ר?
יואש: אנחנו מדברים על אמיר.
אמיר: אומרים שהאם היהודיה היא חונקת.... היא....
יואש: אמיר מה היחסים בינך ובין אימא שלך? כמה אתה קרוב אליה?
אמיר: כמה אתה קרוב לויזה זהב שלך, ד"ר? היא משלמת את המחיייה שלי, הלימודים שלי... את הזמן שאני פה. אנחנו בקושי נפגשים... אולי פעם בחודש.
יואש: איך קוראים לה?
אמיר: לינדה.
יואש: כשאתם נפגשים, על מה אתם מדברים?
אמיר: בעיקר שותקים.
יואש: אתה מתקשר אליה?
אמיר: אני גם לא עונה לטלפונים שלה. אין לי מה להגיד לה?
יואש: והיא? איך לינדה חורי מרגישה?
אמיר: היא מספרת לכל מי שרק אפשר על הלימודים שלי. בשכונה כבר קוראים לי ד"ר. היא גאה שאני הבן שלה.
יואש: עומד בחוץ ומביט פנימה. מתי חשת כך?
אמיר: בכל רגע בחיים שלי ד"ר.
יואש: אני מבקש שתיזכר ברגע ספציפי. [שתיקה] אמיר.... נגמרו המשחקים, תתאר לי רגע ספציפי שחשת עומד בחוץ...
אמיר: הייתה בכיתה שלי בחורה יהודייה... רונית... היא הייתה... עיניים חומות, שיער ארוך, שחור גולש, הייתה לה צלקת קטנה על המצח, מעל הגבה הימנית, אף אחד לא שמ לב ל... רק אני. לא יכולתי להפסיק להתבונן בה בזמן ההרצאות, ביניהן. הכרתי את כל הבגדים שלה בעל פה. ידעתי עם מי היא מדברת על הדשא, מה היא אוהבת לאכול בקפיטריה, באיזה כיס במעיל היא שמה את הטלפון הנייד שלה. אבל אני לא הייתי קיים בשבילה. הייתי כמו העץ שהיא מביטה בו בחלון, כמו פסל סביבתי, סתם מסה התופסת מקום בחלל. הייתי זורק עליה אבן אז אולי הייתה שמה לב אלי, אולי הייתה שונאת אותי, קצת שונאת אותי. חשקתי בשנאה שלה.
יואש: מה זה אומר לחשוק בשנאה?
אמיר: לרצות למות יחד עם מושא החשק שלך.

יואש: מתי חשבת לאחרונה על מוות?

אמיר: רק ניסיתי להסביר לך את המשמעות של אהבה ד"ר. אהבה שלא תלויה בדבר.

יואש: ו...?

אמיר: לא מבין.

יואש: דיברת איתה?

אמיר: ניגשתי אליה בין שתי הרצאות כשהייתה לבדה והזמנתי אותה לקפה. זאת הייתה שעת הקפה שלה, אני מכיר את לוח הזמנים שלה. היא נפנפה אותי כמו זבוב טורדני. ואני מסריח מבושם כמו

עורך דין מלוקק, למה היא ברחה ככה? מהר, נסערת, בלי להביט לאחור. למה?

יואש: אולי כי אתה לא יודע איך לפתוח בשיחה עם נשים?

אמיר: כולה הזמנתי אותה לקפה מה יש פה לדעת.

יואש: אז למה היא...?

אמיר: כי אני ערבי ד"ר. כי אני ערבי ד"ר, כי אני ערבי ד"ר. היית מסכים שהבת שלך תצא עם בחור ערבי?

יואש: אולי היא לא יצאה אתך כי אתה ערבי אז...?

אמיר: תגיד לי ד"ר יהודי אתה חירש או מטומטם? או אולי אתה חושב שאני מטומטם? אתה בכלל שומע מה יוצא לך מהפה? "אולי היא לא יצאה איתך כי אתה ערבי" וזה בסדר לדעתך? זה טוב? אני נדפק כל יום עשרים פעם בגלל שאני ערבי. עוד לפני שאתה גומר ארוחת בוקר דפקו אותי שלוש פעמים, למה? כי אני ערבי.

יואש: יש לי תחושה שהגישה שלך לאנשים, ה... תוקפנות שלך זה מה שמרחיק אותם ממך.

אמיר: התוקפנות שלי נוצרה בגלל היחס של החברה אלי.

יואש: או להפך.

אמיר: אני לא נוסע לחו"ל ד"ר.

יואש: גם בזה אשמים היהודים.

אמיר: כן. בשדה תעופה. חדר חקירות קטן [מחשיך את החדר]. תפדל כנס. רוצה לשתות קפה. כיף

האלכ? אתה מתבייש ד"ר? מפחד. יאללה, יאללה, בסרעה. אתה רוצה להספיק לטיסה לא?

[הפסיכולוג בחשש רב משתף פעולה עם הבחור] עאווה ידיים לצדדים. [שר] ידיים למעלה על

הראש... אולי אתה מכיר את המילים של שיר אחר, שיר שאני מאוד אוהב. ה'תקווה'? אתה

מכיר?

יואש: כן, למדתי בבית-ספר יהודי.

אמיר: אתה יכול לשיר....

יואש: אני מעדיף שלא... אני לא ארגיש נח....

אמיר: למה?

יואש: אני.... מעדיף שלא....

אמיר: אבל אני מבקש יפה....

יואש: אני לא מבין מה זה שייך....
אמיר: רק רציתי להיזכר במילים, היה סקר בעיתון שהנוער של היום לא מכיר את המילים..... ואתה מכיר?

[אמיר מתחיל לזמזם את המנגינה, יואש מצטרף אליו]

אמיר: אפילו את המנגינה הזאת גנבתם ד"ר? מה יש, שם מתחת לג'קט.
יואש: חולצה.
אמיר: בלי התחכמויות. מתחת לחולצה?
יואש: גוף.
אמיר: בלי התחכמויות. תוריד.
יואש: למה?
אמיר: בלי שאלות. תרים את ה... את השרוולים של המכנסים. תוריד, תוריד. נעליים, גרביים.
יואש: למה?
אמיר: מה ספר קוראן עושה בתיק שלך?
יואש: אני מתעניין.
אמיר: אתה נוצרי.
יואש: אני נוצרי סקרן.
אמיר: ואני חוקר סקרן. מכנסים.
יואש: הבנתי.
אמיר: תתפשט.
יואש: אני משחק אותך, אתה משחק אותי.
אמיר: שתוק. שתוק.
יואש: אתה מפגין אלימות כלפי עצמך. למה?
אמיר: שתוק אמרתי. [קדמת במה, הישר לפנים] גם את התחתונים. תתכופף. אתה לא רוצה שנחטט לך בחזר השחור? ולמה כל זה?
יואש: המצב הביטחוני.
אמיר: עיווה. מצב בטחוני. בראו עליך. לא צריך יותר הסברים. זה סביר, זה הגיוני.
יואש: לקחת ספר קוראן לטיסה זה.... לא כל-כך אחראי....
אמיר: זה ספר קדוש.
יואש: ולא התכוונת ליצור פרובוקציה מכוונת?
אמיר: לא ד"ר, אם היו מעכבים יהודי על החזקת ספר תנ"כ במזוודה....

יואש: אם היו מתאבדים חובשי קפוטות, עם ספר תנ"כ והוראות אחרונות למתאבד הקדוש, גם ספר תנ"כ יהיה סיבה לעכב ...

אמיר: היו פעמים שעייכבו אותי, סתם, רק בגלל... בגלל הבושה אני לא נוסע יותר לחו"ל, בגלל הבושה. ממה אני צריך להתבייש? מהאף הארוך שלי?

[שתיקה ארוכה]

אתה שותק, דוקטור. כל הכבוד. בראווו. [מוחא כפיים] בראווו. רק חבל שכל דקה של שתיקה טיפולית עולה כמה שקלים להורים שלי. אולי אתה שותק כי אין לך מה לענות לי? אולי אתה בעצמך חוקר של השב"כ... אתה רוצה לחטט לי בחור השחור? סגרו את שנינו בחזר חשוק ושקט...

יואש: מרצון ולא מכפייה.

אמיר: מנורה קטנה מאירה לי את הפנים. אתה החוקר השקט, השליו. זה שממתין בסבלנות כמו חיה לטרף שלה. מוכן לשחק משחקים, לשתף פעולה... רק מתי תתגלה האמת? האמת, ד"ר שבמרחק חצי שעה נסיעה מכאן, אנשים כמוך יורים באנשים כמוני והורגים אותם.

יואש: אתה שוב פונה אלי בלשון רבים.

אמיר: עם כל הפצצות החכמות שלכם והטכנולוגיה המשוכללת אתם מנסים לפגוע במכונית ומחסלים שכונה שלמה? אופס, סליחה, טעינו? זה בכלל מזיז לך ד"ר?

יואש: אנשים כמוך מפוצצים אנשים כמוני באוטובוסים. תורך. אנשים כמוני כובשים אדמות של אנשים כמוך. תורי, אנשים כמוך אורבים בכבישים לאנשים כמוני שרק מבקשים להגיע הביתה בשלום ויורים עליהם. תורך, אנשים כמוני יוצרים סגר, מה שגורם למצב של עוני ורעב ממשי לאנשים כמוך. תורי... אתה רוצה להמשיך במשחק? [שתיקה] אתה חשקת בשנאה של הבחורה היהודיה שהתעלמה ממך ועכשיו אתה חושק בשנאה שלי. דפוס חוזר, כולם שונאים אותי, תשנא אותי גם אתה, בבקשה. תשנאו אותי משמע אני קיים. זה אמיר חורי?

אמיר: נשמע מצב קשה ד"ר?

יואש: מורכב. אני מעדיף להשתמש במילה מורכב. אני לא רוצה לשנוא. שנאה נובעת מפחד. הפחד שלי בא לידי ביטוי כשאני שותק, כשנגמרות לי המילים. אתה יודע מה השלב הבא אחרי שנאה? אבוד אמון, אדישות, אפתיות. שלב הרבה יותר גרוע, אין ממנו דרך חזרה, זה מה שאתה רוצה שיהיה בינינו?

אמיר: לא. אני רוצה שתהיה בינינו אהבה לוחטת, ד"ר, סאדו-מאזו. אתה...

יואש: אולי אני לא מטפל כל-כך טוב.

[אמיר לא זז]

אמיר: [מוציא צ'ק] אתה מטפל מפלסטיק והטיפול שלך מפלסטיק, [מגיש לו את הצ'ק] פלסטיק שלא שווה את הכסף שאני משלם לך. פלסטיק זול, מזויף כמו צעצועי הפלסטיק העלובים שאימא שלי קנתה לי לימי הולדת ולחג המולד.

יואש: למה אני צריך לספוג את האינתיפאדה האישית שלך?

אמיר: גם הזמן שלי נגמר.

[יוצא]

תמונה רביעית:

[יואש לבד על הבמה, מחכה, נשמע קולו של אמיר, 'איחור זה איחור זה איחור, אתה מזלזל בזמן שלי,

בי? זמן עובר, חושך]

תמונה חמישית:

אמיר: סליחה, עברתי במקרה, ראיתי אור, נכנסתי. אתה פנוי?
יואש: כנס, בבקשה. לא הגעת מספר שבועות, חשבת...
אמיר: זו אפילו השעה הקבועה שלי.
יואש: כן, נכון? פעם אחת שלא הגעת חיכיתי לך... אחר-כך....
אמיר: אני אשלם לך על הפגישה...
יואש: דאגתי לך, יכולת לפחות להודיע...
אמיר: לא רציתי.
יואש: קיבלת את ההודעות שלי?
אמיר: חשבת עלי? [שתיקה] מה חשבת עלי?
יואש: אמיר... אתה... אתה רוצה לשתות קפה? שמת לי מים, אתה... כמה סוכר?
אמיר: אני רק עברתי פה... לקבוע תור...
יואש: כמה סוכר.
אמיר: רק לקבוע תור.
יואש: בוא לא נריב על כמה סוכר.
אמיר: בלי סוכר, אני שומר על הגזרה.
יואש: [מכין קפה] כשהייתי צעיר גם אני... מה שלומך? איך בלימודים?
אמיר: ד"ר אולי בכל זאת ננסה.
יואש: קוראים לי יואש. אולי הגיע הזמן ש... יואש זה השם שלי. עבדתי מאוד קשה לזכות בתואר ד"ר,
זה נכון, אבל אני עובד הרבה יותר קשה, מול תלמידים, מול מטופלים, לזכות בחזרה בשם
האישי שלי ולרוב אני מצליח אז אולי גם אתה... [מגיש לו קפה] יואש. בבקשה.
אני חשבתי עליך הרבה, חשבתי שבאמת עדיף שתתחיל טיפול עם מישהו אחר. כל אחד אחר,
אני יכול להפנות אותך לעמית הגרמני... אבל לא, אתה פשוט זקוק למטפל אחר, זה לא קשור
לנוצרי, או יהודי או אישה, זה פשוט האינטראקציה בינינו.
אמיר: אתם היהודים לא נח לכם עם מישהו, יאללה מגרשים, טרנספר למטפל אחר.
יואש: אמיר אל תגרור אותי, שמת לב שאני לא קדוש נוצרי, אני מטפל יהודי שלא מסוגל להפנות לך
את הלחי השנייה, אז בבקשה. איך הקפה?
אמיר: קפה של אשכנזים. אז אתה לא מוכן לקבוע לי תור ד"ר?
יואש: אמיר ניסיתי כמיטב יכולתי לעזור לך ולהבין אותך. אבל כנראה שהשנאה בינינו חזקה מאיתנו.
ניסיתי להבין ולעזור לך להבין מניין נובעת השנאה. חשבתי שאם נבין נוכל להתגבר עליה כאן
בינינו ובחיים שלך בכלל. אבל לא הצלחנו. אולי מוטב להודות בזה ולנסות ללמוד מן הכישלון
שלנו במקום להנציח אותו.

אמיר: אז אתה מגרש אותי ד"ר?

יואש: אני לא מגרש אותך. אתה יכול להישאר אצלי בטיפול כמה שתרצה, אבל אני חייב לומר לך איך אני רואה את הדברים, והאמת היא שאני מסופק אם נוכל אי-פעם להיות שותפים של אמת בטיפול שלך. נראה לי שכל עולמך סובב סביב נתון אחד בזהות שלך שאני לא יכול לשנות אותו. אתה ערבי, אתה ערבי בחברה של יהודים, זו המציאות, מציאות של אפליה, נכון. אני מודה. אני מודה, מציאות בה אתה אזרח סוג ב'. אפילו ועדה ממלכתית הצביעה על זה. אבל אתה יכול ללכת ולהפגין נגד מדיניות הממשלה, אני לא מבין מה הייתה המטרה שלך בחדר הזה, מולי? למה נאבקת בי?

אמיר: בוא נשחק משחק ד"ר ונשנה נתון אחד בזהות שלי. נניח שאני לא ערבי. זה בהחלט יכול להיות, הרי אני נראה כמו עורך דין יהודי מלוקק משכונת צמרת. ד"ר, במקרה כזה, לא הייתי חש אפלייה, נכון?

יואש: אתה יודע את התשובה לבד. למה לנו לשאול את השאלות האלו?
אמיר: למה לא?

יואש: אפשר לשחק אין-סוף משחקים אמיר, משחקי כאילו אבל אתה צריך להתמודד עם המציאות לא עם משחקי כאילו....

אמיר: ואם זה לא משחקי כאילו.... אם לינדה חורי היא לא אימא שלי.

יואש: מה זאת אומרת.... לינדה חורי היא לא אימא שלי....

אמיר: אני אולי גדלתי איתם אבל אני לא נולדתי חורי.

יואש: אמיר, על מה בדיוק אתה מדבר?

אמיר: על אותו מרכיב בזהות שלי שאתה בטוח שלא ניתן לשנות.

יואש: זה לא נושא לבדיחה. אם לינדה חורי היא לא אימא שלך...

אמיר: זו עובדה ד"ר. למה אתה עושה את עצמך כאילו אתה לא מבין.

יואש: אני באמת לא מבין. אני רק יכול לנחש, אבל לא נראה לי ראוי לעסוק בניחושים בנושא הכאוב ביותר בשבילך.

[אמיר קם לצאת, יואש קם לקראתו]

יואש: אמיר. אני מקשיב.

אמיר: היא זרקה אותי. היא פשוט זרקה אותי, עכשיו אתה מבין? היא נפטרה ממני כשהייתי בן יום או יומיים בלי לתת לי שם אפילו בלי לחשוב על מה שיקרה לי. היא השאירה אותי בבית חולים העמק וקמה והלכה לה.

יואש: אתה מדבר על אימא שלך?

אמיר: אלא על מי אני מדבר, על אימא שלך ד"ר? אני מדבר על האימא היהודייה שלי שזרקה אותי ושכחה אותי.

יואש: יהודייה? [לקהל]

התבוננתי בו כאילו ראיתי אותו בפעם הראשונה. מי הוא? יהודי? ערבי? ערבי המשוכנע שהוא יהודי ושונא את כל היהודים? איך אפשר לדעת? העברתי בראשי במהירות את פרטי הטיפול שלי באמיר לנוכח הגילוי הזה. נדמה לי שמדיניות האימוץ בישראל אינה מאפשרת למסור ילד יהודי להורים ערבים ולהפך, אבל במציאות החיים המורכבת והמבולבלת שלנו כאן בארץ, הכל יכול לקרות. לך תדע. הוא באמת נראה כמו יהודי. הבושה שלו ודאי הייתה נוראה אם הסתיר ממני עד כה העובדה שהוא מאומץ ובתוך כך חיבל באנליזה של עצמו.

[חוזר לאמיר]

יהודייה אמיר? מה הבסיס העובדתי למחשבות האלה שלך? מה גורם לך לחשוב שאימא שלך יהודייה?

אמיר: זה כל-כך פשוט: אני לא חורי. אני לא נראה כמוהם, לא חושב כמוהם, לא מדבר כמוהם. הם ספרו לי שרק קבלו אותי ישר מחדר לידה בבית חולים בעפולה ושהם לא יודעים שום-דבר על אימא שלי חוץ מזה שהייתה צעירה. אבל הכל ברור. למה הם כהים ואני בהיר? למה אני מתעניין בפסיכולוגיה והם סוחרים.

יואש: אז אימא שלך נטשה אותך בבית-חולים העמק?

אמיר: איך היא הייתה מסוגלת להסתכל על התינוק שלה בעיניים ואז לזרוק אותו וללכת, מה היא, בן-אדם או מפלצת?

יואש: אמיר, על סמך אותן עובדות אני יכול לבנות סיפור אחר לגמרי. ייתכן מאוד שאימא שלך נכנסה להריון מחוץ לנישואין ובגיל צעיר מאוד היא ידעה שאין לה את הכלים להעניק ילדות סבירה לתינוק שלה, אבל היא נשאה אותו עד ללידה, נישקה אותו ובדמעות מסרה אותו לאימוץ כדי שימצאו לו בית חם, והיא יצאה מבית החולים בוכה.

אמיר: אתה חושב שהיא הביטה בי לפני שעזבה אותי?

יואש: אני יכול להבטיח לך שהיא לא שכחה אותך ועד יום מותה היא לא תשכח אותך. מצד שני אמיר, יש לך את לינדה, לינדה חורי, היא הסתכלה בך וידעה שאת התינוק הזה היא רוצה לאמץ. היא לעומת זאת בחרה בך. לא כל אחד בוחרים. אמיר, ייתכן שכל-כך התביישת בכך שאימא שלך נטשה אותך ובחרה שלא לגדל אותך בעצמה, וכל-כך כעסת שהסתר ממני את העובדה שאתה ילד מאומץ.

אמיר: אבל אני לא הייתי הראשון שהתבייש והסתיר, אדון וגברת חורי הסתירו את המידע הזה ממני. אני תמיד חשתי את המבטים והלחשושים של הילדים בשכונה, תמיד. גם שם הייתי זר. כשאחותי נולדה. הייתי בן שש.... הילדים בשכונה לעגו לי שעכשיו לא יהיה לי מקום בבית כי להורים שלי

יואש: מה היא אמרה לך? איך בדיוק היא נסחה את זה?
אמיר: 'אתה לא כמוה, אתה ילד מאומץ'. מאז אני לא יכול להפסיק לחשוב על זה. אני מנסה ומנסה ולא יכול. 'אתה לא כמוה'. אני לא כמוה, זה תקוע לי בנשמה כמו צלקת 'אתה לא כמוה'. את אמל, אחותי, האימא שלה לקחה בחיבוקים ונשיקות ואותי... אותי אימא שלי זרקה, זה ההבדל. לא צעצועי הפלסטיק ולא אתה והפסיכואנליזה היהודית שלך תצליחו לטשטש אותו. עכשיו אתה מבין באיזה תחושת הפלה אימא שלי יצאה ממחלקת יולדות אחרי שהיא נטשה אותי ומסרה אותי לאימוץ.

יואש: באיזה תחושת הפלה?

אמיר: לא. לא. באיזו תחושת הקלה. הקלה ד"ר.

יואש: אמיר. תקשיב למה שעולה ממך. אמרת שאתה לא יכול להתחרות באחותך על אהבת הורייך, ושאתה תמיד מנוצח ואז נזכרת באם הביולוגית שלך, זאת שנטשה אותך, והמילה הפלה השתרבבה לדבריך. ייתכן והרגשת קצת כמו תוצר של הפלה, כמו משהו דחוי שנקרע באלימות מרחם אימו. כמו תינוק שנוא שנידון למוות.

אמיר: מי שונא את התינוק, היא או אני?

יואש: אתה אמיר. בוודאי שאתה. הרי אנחנו לא יודעים באמת מה חשה אימא שלך. איך אתה מרגיש?
אמיר: אני רוצה להתקפל כאן על הספה לכדור קטן ושלא ייגעו בי, שלא יציקו לי
יואש: אז אני לא אגע בך ולא אציק לך.

[אמיר מתכדרר על הספה]

יואש? למה התכוונת שאמרת שאני שונא את התינוק שהייתי פעם?

יואש: נדמה לי שאתה שונא את עצמך אפילו יותר משאתה שונא את היהודים ואת הנשים, יכול להיות שאתה כועס על עצמך כי נדמה לך שנכשלת במקום שבו כל התינוקות מצליחים בו.
אמיר: ועוד איל נכשלתי. אימא שלי ברחה ממני כמו שכל הבחורות בורחות ממני עד היום.
יואש: ייתכן ותחושת הכישלון קשורה אצלך לתחושת נטישה אלימה וכואבת שנוצרה לראשונה על ידי אמך הביולוגית, כאילו שהיא עשתה לך הפלה נוראה בחודש התשיעי להריון, מפני שלא היית בעינייה תינוק מושלם, לפי ההיגיון הזה אמיר, אתה אשם בכל מה שקרה לך.

אמיר: אני באמת אשם בזה שהיא נטשה אותי.

יואש: ואתה עדיין מקווה, באופן בלתי הגיוני לחלוטין שאם רק תהיה מושלם, ממש מושלם, אז היא תחזור אליך ותאהב אותך כפי שלא אהבה אתך מעולם. נדמה לי, אפילו שתקווה כזאת הניעה אותך לבוא אלי לטיפול. שמעת הרצאה שלי, התרשמת ממה שאמרתי והחלטת שאני

אמיר: בהתחלה באמת הערצתי אותך, ואפילו רציתי להיות.... אין היום בארץ אף פסיכואליטיקאי ערבי. אפילו לא אחד. אני רוצה להיות הראשון. חשבתי שאם אני אצטרף למקצוע היהודי שלך אני אהיה כמוך. אבל הרצון הזה עבר לי מהר מאוד, אחרי שראיתי מי אתה באמת. אתה מבין למה כל-כך כעסתי עליך שאחרת וריחמתי עליך שאתה נלחץ מההתקפות שלי, אתה סתם בן-אדם שעושה ואומר הרבה שטויות. המסכה שלך נפלה ומאחוריה גיליתי מישהו הרבה פחות מרשים. לא יכולתי לבוא אליך יותר.

יואש: הודיתי כבר בהתחלה שאני לא מושלם.

אמיר: ולמרות זאת נדמה לך שאתה מטפל טוב?

יואש: אני חושב שאני בסך הכל מטפל טוב. זה נכון. אבל זה לא באמת משנה מה אני חושב השאלה היא, האם אתה יכול לחוות אותי כמטפל טוב? זאת שאלה מהותית. אם אתה מסוגל לקבל את הכישלונות שלי ועדיין לראות בי מטפל טוב, אז אולי תצליח להיפרד מאידיאל השלמות כתנאי לכבוד עצמי וכבוד לאחרים. נדמה לי שרק אז תוכל לסלוח לעצמך ולאהוב את עצמך

אמיר: לסלוח לעצמי על מה?

יואש: על הכל. על הכישלונות הקטנים שלך בחיי היום-יום ועל החטא הקדמוני והדמיוני שלך: שלא הצלחת לגרום לאמך הביאולוגית להישאר איתך, ושגרמת לה לעזוב אותך.

אמיר: אני באמת חושב שגרמתי לה לעזוב אותי. למה זה דמיוני ד"ר? זאת האמת. היא הביטה בי והחליטה שאת התינוק הזה היא לא רוצה ואז קמה והלכה לה, בלי להביט לאחור. היא פשוט גרשה אותי מהחיים שלה בלי ייסורי מצפון, כמו שעוד אתם תגרשו אותנו אם רק תהיה לכם הזדמנות. ככה עשיתם לנו ב-48. א-נקבה. שואה. ככה אני מרגיש כמו אחרי שואה.

יואש: אמיר, אני לא יכול להתווכח עם התחושות שלך אבל ההשוואה הזאת היא לא לטובתך. אתה יודע מה קרה בשואה. אולי אתה רק מנסה להוציא אותי מהכלים, כל פעם מחדש.

אמיר: רק את הכאב שלך אתה מבין ד"ר. אתה התרגזת עלי ורצית לגרש אותי.

יואש: לא רציתי לגרש אותך.

אמיר: אולי מפני שאני יותר מוכשר ממך ואתה מקנא בי. אולי מפני שלא קיבלתי בתודה כמו ערבי טוב את כל החבילה הטיפולית שרצית להפיל עלי. ואולי מפני שאתה סתם רגזן. אני לא יודע. אבל... כבר היינו בסרט הזה: הערבי תמיד אשם. לא אתם. אתם מאה אחוז. אתם תמיד בסדר. אתם לא שונאים אותנו. מה פתאום? רק אנחנו שונאים אתכם.

יואש: אמיר, כן גם אני אשם אבל אני לא האשם היחידי במה שקרה בינינו. כעסתי עליך מאוד אבל אתה עשית הרבה מאוד כדי להביא אותי למצב הזה. העובדות ידועות לשנינו ואנחנו מסכימים עליהם פחות או יותר ובכל זאת אנחנו בבעיה.

אמיר: מה הבעיה שלך ד"ר?

יואש: לא שלי, שלנו. הבעיה היא שאין לנו כלים למדוד אם הכעס שלי עליך היה מוגזם. הוא היה מאוד
אותנטי ואני רק יכול להודות שחוויתי חוויות כעס לא שגרתיות בשבילי ואני יכול להזמין אותך
ולהתבונן אל תוך הנפש שלך ולהחליט בעצמך אם מה שחווית איתי היה יוצא דופן או שזאת
חזרה על תחושות ודפוסים שמוכרים לך מיחסים קודמים.

אמיר: זאת הייתה חזרה, כמובן. אבל איך אתה יכול להתחייב שאין לך בעיה משלך שהביאה אותך
לכעוס עלי?

יואש: אני לא יכול להתחייב. גם לי יש לא מודע ואני לא יכול לדעת מניין בדיוק נובע הכעס שלי.
הדבר היחיד שאני יודע בוודאות הוא שאני הגבתי בזעם משלי על הזעם שלך. אבל מה כל-כך
נורא בזה? האם הזעם שלי פוסל אותי מלהיות מטפל טוב בשבילך?

אמיר: אתמול הוא פסל אותך. אבל היום לא.

יואש: היום יום חדש. אז מה ממשיכים?

אמיר: ממשיכים.